

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Міжнародні конкурентні стратегії і моделі економічного розвитку
(назва навчальної дисципліни)

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до практичних занять
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії
зі спеціальності 051 «ЕКОНОМІКА»
(шифр і назва спеціальності)

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

кафедрою міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності
протокол № 9 від 09.04.2016

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Метою проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Міжнародні конкурентні стратегії і моделі економічного розвитку» є детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формування вмінь і навичок їх практичного застосування шляхом виконання практичних завдань та розв'язання управлінських ситуацій.

У ході практичних занять здобувач набуває професійних компетентностей та практичних навичок роботи з вирішення прикладних задач професійної діяльності.

Відповідно до програми навчальної дисципліни «Міжнародні конкурентні стратегії і моделі економічного розвитку» на практичні заняття відводиться 20 год. навчального часу.

Практичні заняття з навчальної дисципліни «Міжнародні конкурентні стратегії і моделі економічного розвитку» проводяться у практичних аудиторіях Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

У перебігу практичного заняття здійснюються: попередній контроль знань, вмінь і навичок студентів; постановка проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, вирішення завдань з їх обговоренням; вирішення контрольних завдань, їх перевірка та оцінювання.

При підготовці до конкретного практичного заняття в межах виконання відповідного завдання (табл. 2.1) здобувачі формують звіт, доповіді та есе, які відповідають зазначеним викладачем вимогам, та захищають їх під час аудиторного заняття перед викладачем і аудиторією одногрупників.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Завдання для практичних занять, які передбачені навчальним планом і програмою навчальної дисципліни для засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Перелік тем та завдань для практичних занять

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
Змістовий модуль I. Міжнародні конкурентні стратегії і моделі економічного розвитку						
1.	Тема 1. Сутність і характерні риси міжнародного стратегічного менеджменту	Оцінювати стан і тенденції розвитку міжнародного стратегічного менеджменту та ідентифікувати ключові проблеми розвитку міжнародного бізнесу	1. Международный менеджмент: сущность и отличительные особенности развития на современном этапе 2. Рольевые функции международного менеджера в контексте анализа внешней среды 3. Современные	2	...	Основна: [1,2]. Додаткова: [4, 7; 11; 16; 19;]

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
			тенденции развития международного бизнеса 4. Отличительные особенности национального и международного менеджмента			
2.	Тема 2. Стратегічне планування в міжнародній фірмі: формування та реалізація міжнародних стратегій	Здійснювати розробку міжнародної стратегії компанії та механізмів її реалізації	1. Як змінюється роль фінансів на різних стадіях життєвого циклу продукту і в чому полягає облік цих змін при виборі стратегічних альтернатив? 2. Як аналізуються фінансові результати стратегій зовнішнього зростання? 3. У чому суть основних питань вибору стратегічних альтернатив і як слід на них відповідати? 4. У чому специфіка основних питань вибору стратегічних альтернатив для українських компаній?	2	...	Основна: [2,3]. Додаткова: [1, 4, 7, 12-14, 16; 19]
3	Тема 3. Міжнародні організаційні структури та функція контролю в міжнародному бізнесі	Розробляти ефективну організаційну структуру міжнародного бізнесу,	1. Типи організаційних структур управління міжнародними компаніями 2. Принципи організаційної структури управління корпорацією 3. Основні елементи корпоративної культури	4	...	Основна: [1; 2]. Додаткова: [1, 3, 4, 7; 11;13, 14, 16;]
4	Тема 4. Стратегії міжнародного розвитку компаній	Розробляти стратегії виходу на зарубіжні ринки та обґрунтовувати способи і шляхи інтернаціоналізації бізнесу	1. Які процедури визначення фірмою шляхів і способів інтернаціоналізації свого бізнесу? 2. Які умови і фактори вибору компанії між основними напрямками її міжнародного стратегічного розвитку? 3. Основні фінансові проблеми при розробці та реалізації міжнародної стратегії, які можливі шляхи та способи їх вирішення?	4		Основна: [1]. Додаткова: [2, 4, 7, 10, 13; 17, 20]

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
5	Тема 5. Транснаціоналізація світової економіки і формування глобальних бізнес-мереж	Застосовувати розрахунки показників та аналізувати результати господарської діяльності ТНК	1. Як би Ви оцінили основні причини і результати транснаціоналізації світової економіки? 2. Наскільки обґрунтовані і точні критерії та показники міжнародного рейтингу ТНК, застосовуваного в звітах ЮНКТАД з міжнародних прямих інвестиціям? 3. Яку роль відіграє інвестиційна діяльність ТНК у формуванні і розвитку глобальних бізнес-мереж?	4		Основна: [1, 3]. Додаткова: [1; 2; 4; 5, *, 12, 14, 17-20]
6	Тема 6. Конкурентні і глобальні стратегії ТНК	Оцінювати перспективи і обмеження у розвитку глобальних та транснаціональних компаній	1. В якій мірі глобальна стратегія компанії націлена на її довгострокову конкурентоспроможність? 2. Яким чином реалізація глобальної стратегії компанії забезпечує її довгострокову конкурентоспроможність?	4		Основна: [2; 35]. Додаткова: [2, 5, 9; 12; 13; 20]
Разом за змістовим модулем І				20		
Разом за навчальною дисципліною				20		

*ПЗ – програмне забезпечення

3. ТИПОВИЙ ПРИКЛАД ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття №4

Стратегії міжнародного розвитку компаній

Завдання: Компанія «Nissan» зіткнулася з проблемою перевиробництва і випуском неконкурентоспроможною продукції. Низька платоспроможність покупців призвела до спаду виробництва. Багато десятиліть корпорація, підтримувалася державою і мала чіткий план виробництва з гарантованим замовленням. Опинившись в кризовій ситуації і зупинивши конвеєр, «Nissan» дав негативний імпульс для багатьох вітчизняних підприємств, що забезпечували «Nissan» комплектуючими виробами. Незважаючи на фінансові інвестиції зарубіжних компаній, виробничу лінію не вдалося запустити на повну потужність. Розвиток підприємства вимагає державного стимулювання, розвитку технологій, налагодження зв'язків з клієнтами і т.д. Виходячи з ситуації:

1) Визначте фактори конкурентних переваг «Nissan».

2) Опишіть альтернативні стратегії розвитку підприємства, а також його функціональні стратегії.

Мета заняття: контроль рівня засвоєння технології розробки міжнародної бізнес-стратегії підприємства.

Основні теоретичні відомості: основні напрямки міжнародного стратегічного розвитку корпорації з урахуванням факторів виштовхування або факторів втягування.

Хід роботи.

1. Проаналізувати фінансове становище аналізуємої компанії.

2. На основі визначених факторів розробити альтернативні стратегії розвитку підприємства

Очікуваний результат виконання завдання: обрана стратегія повинна бути адекватна передумовам формування.

4. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Виконання кожного завдання для практичних занять оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Розподіл балів за виконання завдань до практичних занять у межах тем змістових модулів наведено в табл. 4.2.

Таблиця 4.2

Розподіл балів за завданнями та змістовними модулями

Завдання для практичних занять	Змістовий модуль 1						Сума балів
	ЗПЗ1	ЗПЗ2	ЗПЗ3	ЗПЗ4	ЗПЗ5	ЗПЗ6	
Максимальна кількість балів	5	6	7	6	7	9	40

ЗПЗ – завдання для практичних занять.

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності здобувача та іншої академічної документації.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

5.1. Основна

1. Лисиця Н.М., Полякова Я.О., Базалієва Л.В., Піддубна Л.І. Міжнародний бізнес: теорія і практика [Текст] : монографія. – Х. : ХНЕУ, 2008. – 139 с.

2. Піддубний І.О., Астахова І.Е., Бондаренко Л.М., Лисиця Н.М., Піддубна А.І., Резнікова Т.О., Стахорська С.І.

Міжнародний менеджмент: навч. посіб. / за ред. І.О. Піддубного; Харківський національний економічний університет. – [2-е вид., стереотип.]. – Х. : ІНЖЕК, 2006. – 250 с.

3. Кузнецов Б. Т. Стратегический менеджмент [Электронный ресурс] : учебное пособие / Б. Т. Кузнецов. - М.: Юнити-Дана, 2012. - 624 с.

5.2. Додаткова

1. Гриффин Р., Пастей М. Международный бизнес, 4-е изд./Пер. с англ. Под ред. А.Г. Медведева.-СПб.: Питер, 2006.

2. Ламбен Ж. Стратегический маркетинг. Европейская перспектива.СПб.:Наука,1996

3. Международный менеджмент. Учебник для вузов/Под ред. С.Э. Пивоварова, Д.И. Баркана, Л.С. Тарасевича, А.И. Майзеля.- СПб: Издательство «Питер», 2000.- 624.

4. Менеджмент и маркетинг бизнеса в международных компаниях/ под ред. В.М. Попова. М.:Финансы и статистика, 2001.

5. Мировая экономика и международный бизнес:учебник.-2-е издание/под общ.ред.В.В. Полякова и Р.К. Щенина. М.: КНОРУС, 2003.-с.656

6. Вилков Н.О., Вилков И.Н. Стратегии менеджмента: Учебное пособие по магистерской программе «Международный бизнес» направления «Менеджмент». Тюмень: Издательство Тюменского государственного университета, 2007. - 242 с

7. Зуб А. Т. Стратегический менеджмент: Теория и практика: Учебное пособие для вузов. — М.: Аспект Пресс, 2002. — 415 с.
8. Черкашов Е.М. Международный бизнес: Учебное пособие. Тюмень: Издательство Тюменского государственного университета, 2007. 496 с
9. Черкашов Е.М. Международный бизнес: Практикум. Тюмень: Издательство Тюменского государственного университета, 2007. 168 с.
10. Портер М. Международная конкуренция : Пер . с англ. Под ред. И с предисловием В.Д. Щетинина . - М.: Международные отношения, 1993.- 896 с.
11. Томпсон А., Стрикленд А. Стратегический менеджмент: концепции и ситуации М.: ИНФРА-М, 2001.
12. Ерохин В. Л. Международное предпринимательство: учеб. пособие /В.Л. Ерохин. — М.: Финансы и статистика; Ставрополь: АГРУС, 2008. - 392 с.
13. Ноздрева Р.Б. и др. Организация и управление внешнеэкономической деятельностью: 17- модульная программа для менеджеров «Управление развитием организации». Модуль 10.- М.: «ИНФРА-М», 1999.- 432 с.
14. Суэтин А.А. Международные валютно-финансовые и кредитные отношения: Учебник/А.А. Суэтин.- Ростов н/Д: Феникс, 2010.-411с.
15. Юданов А.Ю. Конкуренция: теория и практика. Учебно-практическое пособие.-3-е издан, испр. и доп.-М.: Издательство ГНОМ и Д, 2001.-304 с.
16. Аакер Д. Создание сильных брендов/Дэвид А. Аакер-М.: Издательский Дом Гребенникова, 2003.-440 с.
17. Аакер Д.А. Брэнд-лидерство: новая концепция брендинга / Дэвид Аакер, Э. Й. – М. : Изд. дом Гребенникова, 2003. - 380 с.
18. Акулич М.В. Некоторые глобальные стратегии международного бизнеса и международного маркетинга//Маркетинг в России и за рубежом.-2006.-№1.
19. Братимов О., Горский Ю., Делягин М., Коваленко А. Практика глобализации: игры и правила новой эпохи- М.: ИНФРА-М, 2000.- 344 с.
20. Герчикова И.Н. Регулирование предпринимательской деятельности: государственное и межфирменное :учеб.пособие.М.: Консалтбанкир,2002.

5.3. Ресурсы мережі Internet

21. Организация Объединенных Наций(ООН)- United Nations(UN). - Режим доступа: <http://www.un.org/>
22. Организация Объединенных Наций по промышленному развитию(ЮНИДО) - Industrial Development Organization(UNIDO) - Режим доступа: <http://www.unido.org/>
23. Конференция ООН по торговле и развитию(ЮНКТАД)- United Nations Conference on Trade and Development(UNCTAD). - Режим доступа: <http://www.unctad.org/>
24. Международный валютный фонд(МВФ)- International Monetary Fund – IMF. - Режим доступа: <http://www.imf.org>
25. Всемирный Банк (World Bank). - Режим доступа: <http://www.worldbank.org>
26. Всемирная торговая организация(ВТО)- World Trade Organization (WTO). - Режим доступа: <http://www.wto.org/>

27. Всемирная организация интеллектуальной собственности (ВОИС)- World Intellectual Property Organization (WIPO). - Режим доступа: <http://www.wipo.org>
28. Организация экономического сотрудничества и развития(ОЭСР) – Organization for Economic Cooperation and Development(OECD). - Режим доступа: <http://www.oecd.org/>
28. Всемирный экономический форум - World Economic Forum. - Режим доступа: <http://www.weforum.org>
29. Европейский Союз(ЕС) – European Union(EU). - Режим доступа: <http://www.eu.com>
30. Информационная система ЕС – European Community Information Service - Режим доступа:<http://www.europa.eu.int>
31. Североамериканская ассоциация свободной торговли(НАФТА)- North American Free Trade Agreement(NAFTA). - Режим доступа: [http://www.yahoo.com/business and economy/north american free trade agreement-nafta](http://www.yahoo.com/business_and_economy/north_american_free_trade_agreement-nafta)
32. Ассоциация стран Юго-Восточной Азии(АСЕАН)- Association of Southeast Asian Nations(ASEAN). - Режим доступа: <http://www.asean.or.id>
- Азиатско-Тихоокеанское экономическое содружество(АТЭС) -Asia-Pacific Economic Cooperation(APEC). - Режим доступа: <http://www.apec.org>